

Anonymiserad version

Översättning

C-163/21 - 1

Mål C-163/21

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

11 mars 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Juzgado Mercantil 7 de Barcelona (Spanien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

21 februari 2020

Klagande:

AD m.fl.

Motparter:

PACCAR Inc

DAF TRUCKS NV

DAF Trucks Deutschland GmbH

Juzgado Mercantil 7 de Barcelona

[utelämnas]

[utelämnas] [identifiering av domstol, förfarande och parter]

BEGÄRAN

OM FÖRHANDSAVGÖRANDE

Barcelona, den 21 februari 2020.

[utelämnas] [identifiering av domaren och förfarandet] Följande begäran om förhandsavgörande har hänskjutits enligt artikel 19.3 b i fördraget om Europeiska

unionen (nedan kallat FEU), artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat FEUF) och artikel 4a i Ley Orgánica del Poder Judicial (lagen om domstolsväsendet) för att EU-domstolen ska tolka artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/104/EU av den 26 november 2014. [Orig. s. 2]

BAKGRUND

Föremålet för tvisten. Parternas argument

1 Den 25 mars 2019 begärde de juridiska ombuden för AD och 44 andra klagande, i egenskap av köpare av lastbilar som omfattas av det objektiva tillämpningsområdet för Europeiska kommissionens beslut av den 17 juli 2016, tillgång till bevisning som innehas av bolagen PACCAR Inc, DAF Trucks N.V och DAF Trucks Deutschland GmbH, med stöd av artiklarna 283aa–ak i Ley de Enjuiciamiento Civil (civilprocesslagen), vilka är de nationella bestämmelser varigenom införlivas artiklarna 5–8 om utlämnande av bevis i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/104/EU av den 26 november 2014 om vissa regler som styr skadeståndstalan enligt nationell rätt för överträdelse av medlemsstaternas och Europeiska unionens konkurrensrättsliga bestämmelser.

2 Begäran gäller närmare bestämt tillgång till följande bevis:

1) FÖRTECKNING ÖVER TILLVERKADE MODELLER

Förteckning över modeller som tillverkades av DAF under perioden mellan den 1 januari 1990 och den 30 juni 2018, klassificerade efter år och enligt följande egenskaper, vilka allmänt används i Spanien av officiella organ för klassificering av fordon och offentliggörande av nationella statistiska uppgifter:

Medeltunga lastbilar på 5,9–13,9 ton

Medeltunga lastbilar på 14–18 ton med följande

motoreffekt:

170–230 hästkrafter (hk)

231–300 hk

Tunga lastbilar på över 18 ton med följande

motoreffekt:

200–300 hk

301–360 hk

361–420 hk

421–500 hk

501–700 hk

Över 700 hk

Dragfordon med följande motoreffekt:

200–300 hk

301–360 hk

361–450 hk

451–500 hk

501–600 hk

Över 700 hk

Anläggnings- och specialfordon, med olika typer av

framdrivning: 4x2, 4x4, 6x4, 6x6, 8x4, 8x6, 8x8, 10x4 **[Orig. s. 3]**

Begäran omfattar inte olika varianter av förarhytter (på dragfordon) eller karosserier (på oledade fordon). Benämningarna på modellerna i förteckningen ska vara de kommersiella benämningar som används i prislistor och i information till allmänhet och användare, inte de interna projektbenämningar som tillverkarna brukar använda, så att det går att identifiera hur en modell eller en typ av en modell har utvecklats.

2) INTERNPRISER FRITT FABRIK (eller BRUTTOPRISER)

Internpriser fritt fabrik (vilket förstås vara en annan benämning på bruttopriser) eller moderbolagets eller det mellanliggande handelsföretagets (om det finns ett sådant) pris för var och en av de modeller som förtecknas under 1 och som faktureras importören, återförsäljaren eller det spanska dotterbolag som slutligen gör överlåtelsen till användaren eller slutkunden.

3) DELIVERY COST; "Total Delivery Cost" (total leveranskostnad) för varje modell som anges i förteckningen ovan.

Det handlar om ett vanligt dokument (med denna benämning på engelska) som alla fordonstillverkare utfärdar (för tunga fordon, nyttofordon och personbilar) med uppgift om de kostnader som är hänförliga till varje steg i konstruktions- och tillverkningsprocessen, inbegripet kostnader för förstudier, grundläggande konstruktion och detaljkonstruktion samt kontrollprovning.

Dokumentet bör innehålla åtminstone den information som följer i exemplet nedan:

Funktioner	Lastbil A	Lastbil B
Produktplanering	6 700 €	7 300 €...
Förhandsanalys av konkurrenssituationen	600 €	900 €...
Digital utveckling av projektet	7 000 €	5 800 €...
Fysisk utveckling av projektet (prototyper) 8 000 €		7 100 €...
Utvecklingspersonal	3 000 €	4 200 €...
Fysiska kontroller €...	12 000 €	13 500
Utkontraktering	4 000 €	4 100 €...
Materialkostnader €...	28 000 €	29 200
Produktionskostnader (montering)	600 €	640 €...
Logistik	1 500 €	1 500 €...
Skatter och tullar	3 000 €	3 100 €...
Leverans till kund	400 €	400 €...
Totala kostnader €...	74 800 €	77 740

3 Klagandenas begäran grundar sig på följande sammanfattade argument:

a) Genom beslutet av den 19 juli 2016, ärende AT.39824 – Lastbilar (nedan kallat beslutet), ålade Europeiska kommissionen (nedan kallad kommissionen) påföljder på grund av en överträdelse av konkurrensrättsliga bestämmelser som begåtts av centrala europeiska tillverkare av medeltunga och **[Orig. s. 4]** tunga lastbilar, vilken pågick under perioden mellan den 17 januari 1997 och den 18 januari 2011, och bestod av samverkan om prissättning och höjningar av bruttopriserna för lastbilar inom hela EES, samt om tidpunkten och övervältrande av kostnaderna för införandet av utsläppstekniker som krävs enligt Euro 3- till Euro 6-normerna. Beslutet riktar sig till DAF och företagen i gruppen.

b) Samtliga villkor är uppfyllda för att kunna bedöma rimligheten i de planerade skadeståndsanspråken:

- Förekomst av en kartell.
  - Vållande av skada.
  - Orsakssamband mellan den olagliga gärningen och skadan.
  - Ställning som skadelidande part, eller part som inträder i den skadelidandes rätt till skadestånd genom subrogation, i förhållande till den part gentemot vilken talan väcks.
  - Det skadliga beteendet kan tillvitats de företag i DAF-gruppen som talan omfattar.
- c) För att säkerställa rätten till full ersättning måste skadorna kvantifieras. De kan klassificeras i tre huvudsakliga kategorier:
- Skada till följd av överpriser.
  - Skada till följd av ökad konsumtion.
  - Skada som avser räntor.
- d) Som ett resultat av den övergripande inverkan på den europeiska marknaden är det omöjligt att göra jämförelser med uppgifter från andra marknader eller likadana eller liknande sektorer i samma geografiska område (hela det europeiska området har påverkats, eftersom praktiskt taget samtliga tillverkare är inblandade) eller från samma marknad i andra geografiska områden (till följd av olika tekniska och normativa krav skulle de inte vara tillräckligt homogena för en jämförelse). Följaktligen är det enda sättet att undersöka den artificiella prisökningen med anledning av kartellen att göra en jämförelse över tid av de rekommenderade priserna före, under och efter densamma (*before, during, after*).
- e) Vidare måste begreppen bruttopris och nettopris definieras med tydlighet och precision, för att kunna fastställa de samlade konsekvenserna för slutkunden; med avseende på denna skrivelse kommer vi att anta att bruttopriset är internpriset fritt fabrik (eller priset fritt fabrik, i vissa kommersiella sammanhang) för den organisation som påbörjar saluföringen. När det gäller nettopriset ska det förstås som det pris som slutligen betalas av kunden för att köpa fordonet. Det är också nödvändigt att få information om produktionskostnaderna, eftersom överenskommelserna kan ha inneburit mycket större öknings av bruttomarginalerna än de som orsakades genom överenskommelsen om att fastställa bruttopriserna.
- f) Mot bakgrund av ovanstående framgår det att motparterna måste lämna ut de handlingar som begärs i yrkandena i stämmingsansökan.
- 4 Den 7 oktober 2019 hölls förhandlingen med motparterna som omfattas av begäran om tillgång till handlingar. **[Orig. s. 5]**

- 5 Under denna förhandling invände motparterna mot begäran om utlämnande med hänvisning till argument som – mycket kortfattat – grundades på vissa klagandes bristande talerätt, domstolens bristande territoriella behörighet, bristande svaranderätt hos några av motparterna till följd av att inte var lagöverträdare i kommissionens beslut, tvivel gällande förekomsten av överpriser eller överkonsumtion, bristande proportionalitet hos begäran och nödvändigheten att vidta åtgärder för bevarad konfidentialitet, och slutligen genom att påpeka att en del handlingar måste tas fram just för detta ändamål.

Handläggning av begäran om förhandsavgörande

- 6 Genom beslut av den 11 november 2019, i enlighet med artikel 4a i Ley Orgánica del Poder Judicial (lagen om domstolsväsendet), gavs parterna tillfälle att yttra sig inom en gemensam frist på tio dagar, för att klargöra sin uppfattning gällande hänskjutandet av begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen i enlighet med artikel 267 FEUF.
- 7 Klagandena yttrade sig skriftligen den 2 december 2019 över begäran om förhandsavgörande och motsatte sig denna. Klagandena anser att sådant utlämnande av bevisning som avses i direktivet och i artiklarna 283aa–ak i den spanska civilprocesslagen ska tolkas i vid mening, på så sätt att ”utlämnande av bevis” inte kan innebära en okritisk överföring av information som medför att den skadelidande parten måste söka och välja ut uppgifter som nödvändigtvis och ofrånkomligen måste ha behandlats och [som] är omedelbart tillgängliga för lagöverträdaren, vilket förutsätter att redan befintlig information, som lagöverträdaren förfogar över, tillhandahålls på ett ordnat och begripligt sätt.
- 8 Motparterna ingav sin skrivelse den 3 december 2019, i [vilken] de i korthet – utan att invända mot begäran om förhandsavgörande – redogör för det flertalet hänvisningar med hjälp av vilka EU-domstolen skulle kunna tolka artikel 5 i direktivet, samt bedöma att de begäranden om utlämnande som där avses inte kan utökas till att omfatta inte redan befintliga bevis, och att det följaktligen inte går att begära att bevis tas fram med stöd av den, med beaktande av att det enligt principerna om nödvändighet, proportionalitet och lägre kostnader skulle kunna medföra en orimlig börda för svaranden, som går utöver själva utlämnandet av dokumentation.

RÄTTSGRUNDER

Allmän beskrivning av tvisten ur unionsrättens perspektiv

- 9 Syftet med denna begäran om förhandsavgörande är att klargöra räckvidden och begränsningarna i det så kallade direktivet om skadeståndstalan med avseende på systemet för utlämnande av bevis som regleras i artiklarna 5–8, som införlivas i den spanska nationella rättsordningen genom artiklarna 283aa–ak i civilprocesslagen. Detta system kommer nämligen att utgöra grund, nu och i

framtiden, inte bara för talan **[Orig. s. 6]** i detta mål, utan i senare förfaranden som avser civilrättslig tillämpning av de konkurrensrättsliga bestämmelserna.

Tillämplig lagstiftning

- 10 De unionsrättsliga bestämmelser som är relevanta för förvarande begäran om förhandsavgörande återfinns i artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/104/EU av den 26 november 2014 om vissa regler som styr skadeståndstalan enligt nationell rätt för överträdelse av medlemsstaternas och Europeiska unionens konkurrensrättsliga bestämmelser, som har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna ska se till att nationella domstolar i förfaranden som rör skadeståndstalan i unionen, på begäran av en kärende som har lagt fram en utförlig motivering med rimligen tillgängliga fakta och bevis som är tillräckliga för att styrka rimligheten i hans eller hennes skadeståndsanspråk, kan förelägga svaranden eller en tredje part att lämna ut relevanta bevis som de förfogar över, på de villkor som anges i detta kapitel. Medlemsstaterna ska se till att nationella domstolar, på svarandens begäran, kan förelägga käranden eller en tredje part att lämna ut relevanta bevis.”

- 11 Såsom erinras om i skäl 4 i direktivet innebär rätten till ersättning enligt unionsrätten för skada som uppkommit vid överträdelse av unionens konkurrensrätt och nationell konkurrensrätt att varje medlemsstat måste ha processuella regler som säkerställer att denna rätt kan utövas effektivt. Behovet av effektiva processrättsliga rättsmedel följer också av rätten till effektivt domstolsskydd enligt artikel 19.1 andra stycket i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artikel 47 första stycket i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- 12 I artikel 283aa.1 i spanska civilprocesslagen, som lades till genom Real Decretoley 9/2017 de 26 de mayo (kungligt lagstiftningsdekret 9/2017 av den 26 maj 2017; BOE av den 27 maj 2017), som är tillämplig på det nu aktuella målet med stöd av andra övergångsbestämmelsen andra stycket, fastställs, med samma lydelse som i artikel 5.1 i direktivet att *”på begäran av en kärende som har lagt fram en utförlig motivering med rimligen tillgängliga fakta och bevis som är tillräckliga för att styrka rimligheten i hans eller hennes skadeståndsanspråk till följd av överträdelse av konkurrensrätten, kan domstolen förelägga svaranden eller en tredje part att lämna ut relevanta bevis som de förfogar över, på de villkor som anges i detta avsnitt. Domstolen kan också förelägga käranden eller en tredje part att lämna ut relevanta bevis, på begäran av svaranden”*.
- 13 Kungligt lagstiftningsdekret 9/2017 har inte uttryckligen upphävt artikel 328 i civilprocesslagen, vilken föreskriver att: *”1. Varje part får begära att utlämnande av handlingar som de inte förfogar över och som avser föremålet för förfarandet eller bevismaterialens effektivitet, från övriga parter. 2. Vid begäran om utlämnande ska bifogas en kopia **[Orig. s. 7]** av handlingen; om någon sådan inte*

finns eller förfogas över, ska dess innehåll anges i så exakta ordalag som möjligt.” Inte heller artikel 330 i civilprocesslagen är uttryckligen upphävd, enligt vilken föreskrivs att: ”1. Förutom vad som anges i denna lag i fråga om inledande rättsliga åtgärder får utlämnande av handlingar som innehas av tredje icke-tvistande parter endast avkrävas dessa, efter begäran från en av parterna, om domstolen anser att kännedom om handlingarna är av vikt för att avkunna dom.”

Den nationella domstolens betänkligheter avseende tolkningen

- 14 Såväl i direktivet som i civilprocesslagen hänvisas uttryckligen till att vad gäller utlämnande av relevanta bevis, på begäran av en part, kan domstolen förelägga svaranden, käranden eller en tredje part ”att lämna ut relevanta bevis som de förfogar över”.
- 15 ”Bevis”, å sin sida, definieras i artikel [2].13 i direktivet som ”*alla former av bevismaterial som får läggas fram för den nationella domstol där talan väckts, särskilt handlingar och alla andra föremål som innehåller information, oberoende av lagringsmedium*”.
- 16 Om vi inriktar oss på skriftliga bevis, vilket är föremålet för begäran om utlämnande i detta förfarande, omfattar begäran om tillgång till bevisning i förevarande mål av handlingar som, såsom de har begärts, inte behöver vara redan befintliga handlingar, utan kan medföra att den part till vilken begäran ställs måste ta fram uppgifterna (sammanställa och klassificera dem enligt den begärande partens parametrar), vilket är ett arbete som går utöver att endast göra en sökning och ett urval av redan befintliga handlingar eller att helt enkelt ställa samtliga uppgifter till den begärande partens förfogande, med nödvändiga garantier om konfidentialitet. Detta arbete skulle göra det nödvändigt att skapa en ny handling, som lagras digitalt eller på annat sätt, med information, kunskap eller uppgifter som den part till vilken begäran om information ställs har till sitt förfogande.
- 17 Kravet på att den handling som begärs utlämnad redan finns förefaller framgå av lydelsen av artikel 5.1 och skäl 14 i direktiv 2014/104, i och med att det anges att beviset står till den andra partens eller en tredje parts förfogande eller är i dennes besittning, vilket skulle befästa teorin om en redan befintlig handling och att det inte rör sig om en handling som måste skapas *ex novo*. Denna föreställning om redan befintliga handlingar verkar också följa av den exakthetsprincip som återfinns i artikel 5.2 och som utvecklas i skäl 16, där det anges att ”*[n]är syftet med en begäran om utlämnande är att skaffa fram en beviskategori, bör den kategorin identifieras med hänvisning till gemensamma drag i dess grundläggande beståndsdelar, exempelvis de begärda handlingarnas art, syfte eller innehåll, den tidsperiod under vilken de har upprättats*”.
- 18 Tolkningen enligt vilka nyskapta handlingar utesluts följer även av att det i direktivet hänvisas till utlämnande av eller tillgång till bevis, i detta fall skriftlig bevisning, och inte till utlämnande av eller tillgång till information, kunskap eller uppgifter som den andra parten eller en tredje part förfogar över. Information,

[Orig. s. 8] kunskap eller uppgifter som i vart fall – för att bli del av ett förfarande – måste ingå i ett bevismaterial, i regel ett skriftligt sådant. Möjligheten att skapa datautrymmen till vilka den begärande parten har åtkomst, oftast virtuella sådana, med anledning av informationens volym, med nödvändiga åtgärder för att bevara informationens och uppgifternas konfidentialitet, följer av regleringsprinciperna i artikel 5 i direktivet och artiklarna 283aa–ak i civilprocesslagen. Med sådana datautrymmen skulle den begärande parten få åtkomst till den anmodade partens samtliga uppgifter (redan befintliga handlingar), utan att denne skulle behöva sammanställa eller klassificera uppgifterna för att skapa en ny handling.

- 19 Å andra sidan finns det argument som förespråkar en bredare tolkning, enligt vilken utlämnandet eller tillgången också kan inbegripa en möjlighet att skapa handlingar *ex novo* med uppgifter, information eller kunskap från den andra parten eller en tredje part.
- 20 En begränsning av systemet för utlämnande av bevis skulle rent generellt kunna äventyra rätten till full ersättning och åsidosätta effektivitetsprincipen. Direktivets bestämmelser om utgifter och kostnader för utlämnandet, såsom en del av proportionalitetsprincipen för att besluta om utlämnandet, kan dessutom innebära att den anmodade parten måste utföra ett arbete som medför utgifter, som kan gå utöver att bara söka efter och överlämna redan befintliga handlingar och som kan innebära att behöva göra klassificeringar och sammanställningar av befintliga uppgifter och befintlig kunskap eller information och med denna utgångspunkt skapa nya handlingar.
- 21 Svaret på den hänskjutna tolkningsfrågan är av avgörande betydelse i det nu aktuella målet, eftersom den begäran om tillgång till beviskällor (utlämnande av bevis) som görs till svaranden kan innebära att denna inte bara måste lämna ut redan befintliga handlingar till käranden, utan också handlingar som skapats *ex novo* utifrån uppgifter och information som de förfogar över.
- 22 Oberoende av att varje begäran om tillgång till bevisning måste omfattas av proportionalitetsprincipen, såsom föreskrivs i artikel 5 i direktivet och artiklarna 283aa–ak i civilprocesslagen, är svaret på den hänskjutna tolkningsfrågan relevant också då det kan ge ett mått på räckvidden av denna proportionalitet, i det fall EU-domstolen bekräftar en vidare tolkning av artikel 5.
- 23 Med beaktande av ovan angivna rättsliga argument hänskjuts den tolkningsfråga som anges här nedan till Europeiska unionens domstol för ett förhandsavgörande.
[Orig. s. 9]

BESLUT

Första.– Målet vilandeförklaras i avvaktan på ett avgörande från Europeiska unionens domstol.

Andra.– Följande tolkningsfråga hänskjuts till Europeiska unionens domstol för ett förhandsavgörande:

1) Ska artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/104/EU av den 26 november 2014 om vissa regler som styr skadeståndstalan enligt nationell rätt för överträdelser av medlemsstaternas och Europeiska unionens konkurrensrättsliga bestämmelser, tolkas så, att utlämnande av relevanta bevis enbart avser redan befintliga handlingar som svaranden eller tredje part förfogar över, eller, tvärtom, så, att artikel 5.1 också inbegriper en möjlighet till utlämnande av handlingar som den part till vilken begäran om information ställs måste skapa *ex novo*, genom sammanställning eller klassificering av information, kunskap eller uppgifter som denna har i sin besittning?

[utlämnas]

[utlämnas] [EU-domstolens adress, avslutande processuella formuleringar och domarens underskrift]

[utlämnas]

[utlämnas] [**Orig. s. 10**] [utlämnas] [formuleringar avseende dataskydd] [**Orig. s. 11**]